

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 85-1914)

Originalt emne

Aarhus Randers elektriske Jernbane (Projekt)

Jernbanevæsen

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 14. maj 1914](#)
- 2) [Byrådsmødet den 11. juni 1914](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 14. maj 1914 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 85-1914)

Skrivelse fra Bestyrelsen for Aarhus-Randers elektriske Bane med Forslag til Stationens Beliggenhed i Aarhus.

Møller meddelte, at Banens Bestyrelse havde fremsendt 3 Forslag til Stationens Beliggenhed, og at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse var enig om at indstille til Byraadet at give Bestyrelsen frit Valg mellem Forslagene. Det første Forslag var i Overensstemmelse med Koncessionsprojekter, det andet gik ud paa at lægge Godsstationen med Remise og Værksteder i "Ceres" Have, og det tredie Forslag endelig gik ud paa fuld Optagelse af den elektriske Bane paa Hammelbanegaarden. Udvalget, som iøvrigt syntes bedst om det sidste Forslag, anbefalede som nævnt at give Bestyrelsen frit Valg mellem Forslagene, fordi det var visse Vanskeligheder forbundet med det 3. Forslags Gennemførelse, men skulde Forslag II blive valgt, maatte man forlange 2 Indkørseler, ved Vesterbrogade og Thorvaldsensgade, samt at Banens Bevogtning ved

Overkørselen blev overtaget af Banen selv. I de forskellige Forslag var der intet nævnt om den ofte nævnte Sidelinie fra Christiansbjerg til den nordre Bydel, uagtet denne Linie var en Forudsætning for Kommunens Garantitegning. Forhaabentlig havde Byraadets Medlemmer af Banens Bestyrelse Opmærksomheden henvendt paa Sagen, saaledes at man enten fik Sidelinien eller Sporvejen forlænget op til Christiansbjerg. Maaske var det en Fejl, at Sidelinien ikke var blevet indført i Koncessionen, men da Bestyrelsens Formand havde erkendt, at den var en Forudsætning for Garantitegningen, gjorde det vel ikke saa meget.

Vetli kritiserede Koncessionsforslaget om Stationens Beliggenhed og at Bestemmelsen ved Garantitegningen om Sidelinien fra Christiansbjerg ikke var givet bindende Virkning overfor Selskabet, hvilket ogsaa fremgik deraf, at dette ganske havde udeladt Sidelinien i Forslagene. Taleren skulde indrømme, at han som nyt Medlem af Byraadet ikke var saa velbevandret i Banesagens Irgange, men det havde stødt ham, at der nu kun var Tale om et Andelsselskab, medens Garantitegningen formentlig var sket under Forudsætning af, at Banen blev bortforpagtet, og at der blev sikret Kommunen 3 %. Den Garanti, som Aarhus havde tegnet, var 8 Gange saa stor som den af Randers tegnede, uagtet sidstnævnte By sikkert vilde faa mere Glæde af Banen end Aarhus. Banen kunde i det hele taget let blive en meget bekostelig Foranstaltning for Aarhus, saa Taleren kunde ønske oplyst, hvorvidt Garantitegningen var juridisk bindende overfor Andelsselskabet.

Formanden bemærkede, at Spørgsmaalet om Sidelinien var drøftet saa ofte, at han ikke nu, da det ikke laa for, skulde komme nærmere ind derpaa. Forøvrigt mente han, at Selskabet var forpligtet til at oprette Sidelinien, hvis der ikke kom en Ændring i Stand med Sporvejselskabet om en Forlængelse af Sporvejen til Christiansbjerg.

Jakob Jensen forstod, at Hr. Vetli ikke havde trængt dybt ind i Banesagen, idet Banen ikke var gaaet over til, men altid havde været et kommunalt Andelsselskab, i hvilket hver Andelshaver havde tegnet en Garanti, som de naturligvis fremdeles stod inde for. Der var ikke sket og kunde ikke ske nogen Forandring ved Selskabets Stilling uden ved en Lovændring, og en saadan skulde først godkendes af samtlige interesserede Kommuner. Forpagtningsspørgsmaalet laa slet ikke for nu, idet man dog først maatte være klar over, om man i det hele taget skulde have en elektrisk Bane eller ej, hvilket Repræsentantskabet vilde tage Stilling til paa næste Repræsentantskabsmøde. Det der nu laa for, var de 3 Forslag til Stationens Beliggenhed i Aarhus, og herom skulde Taleren bemærke, at Projekt III efter hans Mening slet ikke kunde gennemføres, fordi den elektriske Bane ikke kunde

indgaa som Led i det store Statsbaneprojekt, som man jo iøvrigt ikke kendte, og som efter de sidste Oplysninger slet intet blev til. Dette fremgik ogsaa deraf, at Baneautoriteterne tænkte paa at udvide Indkørselen til den nuværende Banegaard. Hvis Stationen skulde optages under Statsbanerne i Mølleengen, maatte den elektriske Bane svinge helt ud til Aabyhøj, og en saadan Bekostning havde Bestyrelsen ikke turdet paatage sig. Dertil kom at Hammelbanen ikke vilde kunne gaa ind paa nogen Overenskomst, der strakte sig ud over det Tidspunkt, da dens Banegaard indgik som Led i det store Statsbaneprojekt, og det vilde da let kunde forme sig saaledes, at den elektriske Bane, hvis Statsbaneprojektet i Mølleengen blev realiseret, vilde komme til at ekspropriere paa ny. Af disse Grunde lod Plan III sig ikke gennemføre, og der var da kun Plan I og Plan II tilbage. Af disse var Plan I, Koncessionsforslaget, vel det dyreste, men det havde den gode Side, at det bragte Endestationen nærmere til Byens Hjerter end efter de andre Planer, foruden at Godsbanegaarden kom til at ligge paa Byens egen Grund. Dette kunde give Anledning til, at Byen udvidede sig mod Vest, hvad der jo ofte havde været Tale om, og langt vilde der heller ikke blive til Stationen fra den sydlige Del, naar Ringgaden blev fuldendt. Naar Aarhus Kommune havde tegnet saa stort et Bidrag, skyldtes det noget, at der var tænkt paa at faa noget ud af sin Jord, og i den Henseende havde det selvfølgelig Betydning, at Banegaarden kom til at ligge paa Kommunens Grund. Naar Udvalget indstillede at overlade Valget til Banens Bestyrelse, uagtet det ansaa Plan I for den bedste for Kommunen, var det, fordi det mente, at man burde stille sig loyalt overfor Landkommunerne. Taleren henstillede at følge Udvalgets Indstilling.

Mikael Johansen fandt det vanskeligt at forstaa, hvorfor man skulde foretrække Plan I i Stedet for Plan III, naar den var over 300000 Kr. dyrere. Hr. Møller havde da ogsaa sagt at det 3. Forslag var det bedste, saa det syntes naturligt at vælge det. Forøvrigt vilde Taleren ikke være med til at give Bestyrelsen Bemyndigelse til at gennemføre noget af Projekterne, før man havde Garanti for, at Sidelinien ned til Vennelyst blev til noget, eller man fik Forbindelse med Sporvejen og Christiansbjerg. Dette Krav var blevet stillet som Betingelse for Kommunens Garantitegning og maatte opfyldes. Det kunde være meget rart at staa sig godt med Landboerne, men Byraadet havde ogsaa til Pligt at se paa Kommunens Fordel. Randers havde i saa Henseende stillet sig udmærket, idet det selv vilde bestemme, hvorledes Banen skulde indføres i Byen. Taleren kunde ganske give Hr. Vetli Ret i, at Forudsætningen for Garantitegningen nu var bristet, idet der nu var Tale om et Andelselskab, medens det i sin Tid var et Aktieselskab, hvilket fremgik deraf, at Aarhus

Amtsraad havde tegnet Aktier for 75000 Kr. og erklæret, at det kun betalte Beløbet, hvis det fik Aktier derfor.

Jakob Jensen hævdede, at Plan I ikke var over 300000 Kr., men kun 255000 Kr. dyrere end Plan III, og at det sidstnævnte Beløb endda maaske kunde nedbringes til 138000 Kr. Endelig maatte det jo erindres, at man slet ingen Sikkerhed havde for, at Stationen kunde forblive ved Hammelbanen, og skulde der saa findes en anden Plads, vilde man komme til at sidde net i det. Aarhus Amtsraad havde ikke altid vidst, hvad de vilde denne Sag, men der forelaa Eneretsbevilling og Love for Andelsselskabet, det blev Amtsraadet nødt til at bøje sig for. Gang efter Gang havde Banens Bestyrelse erklæret sig villigt til at løse Spørgsmaalet om en Forbindelse med den nordre Bydel, og skulde Sporvejselskabet vise sig umedgørligt, kunde Sagen jo ordnes derved, at man gav Baneselskabet Koncession paa at drive elektrisk Sporvej fra Christiansbjerg til Vennelyst.

Mikael Johansen hævdede, at de af ham anførte Tal var i Overensstemmelse med de foreliggende trykte Oplysninger, og at man ingen Sikkerhed havde for at faa Sidelinien til Vennelyst eller faa Sporvejen forlænget til Christiansbjerg.

Jakob Jensen fastholdt Rigtigheden af de af ham opgivne Tal.

Christensen fandt, at Plan III var den mest tiltalende, fordi den var den billigste og mest praktiske, men skulde man ikke kunde faa en tilfredsstillende Overenskomst med Hammelbanen, maatte Plan I foretrækkes for Plan II, fordi den gav større Mulighed for Udvidelser. Taleren anbefalede Udvalgets Indstilling om at overlade Valget til Banens Bestyrelse.

Formanden maatte erindre om, at Vennelyst ikke var nævnt som Endepunkt for en mulig Sidelinie til den nordre Bydel. For Øjeblikket var der næppe muligt for Banebestyrelsen at foretage noget med Hensyn til Sidelinien, men mulig vilde Hr. Mikael Johansen stille Forslag om at udsætte Sagen, for at man kunde spørge Bestyrelsen om dens Stilling til Sidelien.

Mikael Johansen vilde ikke stille noget Forslag, men kunde ikke stemme for Indstillingen. Hvis der ikke kom en Overenskomst i Stand med Sporvejselskabet om en Forlængelse af Sporvejen, var Banebestyrelsen forpligtet til at anlægge en Sidelinie fra Christiansbjerg til den nordlige Bydel ved Vennelyst.

Formanden ansaa det for ganske urimeligt at forlange, at Sporvejselskabet i Øjeblikket

skulde tage Stilling til Spørgsmaalet om en Forlængelse af Linien op til Christiansbjerg.

Mikael Johansen foreslog at udsætte Sagen, for at man kunde faa Sikkerhed for, at Banebestyrelsen arbejdede for at faa Sidelinien til Vennelyst.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. juni 1914 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 85-1914)

Skrivelse fra Foreningen af Grundejere i Nordre Bydel angaaende den paatænkte Forbindelse til den elektriske Jernbane.

Formanden meddelte, at Skrivelsen indeholdt en Tak til Byraadet for dets Virksomhed for at skabe en Forbindelse mellem Banens Station paa Christiansbjerg og en Udtalelse om; at den nordre Bydel kun kunde føle sig tilfreds, hvis Forbindelsen blev etableret ved en Sidelinie fra Christiansbjerg til Vennelyst.

Til Efterretning.

